

26.4.2021

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuulemistilaisuus 27.4.2021

Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selvityksestä liittyen komission tiedonantoon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista. THL katsoo, että Suomen lyhyen ja pitkän aikavälin etuna on ajaa EU-tasolla sosiaalisen ulottuvuuden kehittämistä pohjoismaisen hyvinvointivaltion arvoja kunnioittaen.

THL yhtyy selvityksen myönteiseen arvioon komission tiedonannosta ja siinä esitetyistä toimenpiteistä sekä tavoitteista. Konkreettiset työkalut ovat kuitenkin jäsenmaiden kansallisilla tai alueellisilla hallinnoilla ja vain pieni osa tiedonannon toimenpiteistä näyttää sisältävän lainsäädännöllisiä toimia. THL katsoo, että tärkeä elementti on kansallisen toimivallan alla olevien tehtävien ja tavoitteiden saavuttamisen seuraaminen esimerkiksi eurooppalaisessa ohjausjaksossa, jossa sosiaalisen ulottuvuuden tulisi saada yhtäläinen asema talouspoliittisten kysymysten rinnalla.

Viime vuosikymmenen talouskriisi ja nykyinen koronapandemia ovat osoittaneet, etteivät yhteinen eurooppalainen talousalue ja varsinkaan rahaliitto toimi optimaalisesti, kun jäsenenä on heterogeeninen joukko maita, joilla on erilaiset edellytykset selviytyä shokeista. Vahvempi sosiaalinen suojelu kaikkialla Euroopassa on myös Suomen etu ja lisää koko EU-alueen resilienssiä kriisitilanteissa. EU:n sosiaalisten oikeuksien pilari on osoitus siitä, että tunnustetaan sosiaali- ja terveyspolitiikan rooli investointina ja talouskasvun tukijana. THL kannattaa ajatusta pilarin periaatteiden toimeenpanosta.

Suomella on paljon annettavaa EU:n sosiaalisen ulottuvuuden kehittämiseen pohjoismaisen hyvinvointivaltion näkökulmasta. Suomen tulisi tukea pilarin toimeenpanoa tutkittuun tietoon perustuen. THL pitää erinomaisena Suomen sitoutumista köyhyys- ja eriarvoisuuden vähentämiseen ja näiden tavoitteiden kannattamiseen EU-areenalla. Esimerkiksi neuvoston suositus vähimmäistoimeentulosta on kannatettava. Samalla THL katsoo, ettei jäsenvaltioiden omien järjestelmien ja yhteiskuntapolitiittisten perinteiden kunnioittamisen varjolla voida jättää tekemättä kunnianhimoisia toimenpiteitä heikoimmassa asemassa olevien aseman parantamiseksi.

Valtioneuvoston aiemmassa selonteossa Suomen EU-politiikasta tuotiin esille se, että kansalaisten hyvinvoinnin edistäminen on EU-politiikkamme lähtökohta. Tämä linjaus näkyy hyvin myös tässä valtioneuvoston selvityksessä ja THL tukee tätä linjausta edelleen. Tästä näkökulmasta olisi ensiarvoisen tärkeää saada suomalainen edustaja komission ehdottamaan sosiaalisen suojelun korkean tason asiantuntijaryhmään. THL osoittaa tukensa ajatukselle ja mahdolliselle suomalaiselle edustajalle.

Selvityksestä tulee esiin myös sosiaalisen ulottuvuuden edistäminen EU:n globaalilla agendalla. THL katsoo, että tämä on hyvä paikka edistää sosiaalisen ulottuvuuden huomioimista varsinkin, kun EU:n lainsäädäntövalta kansallisissa sosiaalipoliittisissa kysymyksissä on vähäinen.

Pääjohtaja Markku Tervahauta

Johtaja Tiina Laatikainen